

ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ ਜੇ.

ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼, — ਜਵਾਬਦਾਰਾ

2002 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1614

21 ਅਕਤੂਬਰ, 2006

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾ. 226—ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਨਿਯਮ, 1969 —
Rls. 139, 142, 145 ਅਤੇ 1 73 (8) , 176—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਫ. ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ
ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ।- ਭੂਮੀਗਤ ਕੇਬਲ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼-ਚੋਰੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ
ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣਾ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ
ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ
ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ—ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ—ਨਹੀਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ—ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ
ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ—ਸਮਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ
ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 176 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਬਦ “ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦਾ” । ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ
ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ
ਸੰਬੰਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ
ਜਨਰਲ, ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਫ., ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ
ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ
ਲਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,
ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਤੀ ਵੀ
ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ
ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ
ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 176 ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 18)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਖਿਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਮਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ"। ਇਸ ਨੋਟ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ" ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ "ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ" ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣਾ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਖਿਪ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 142 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯਮ 139 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਯਮ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਪਰਾ 19)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਜੀ.ਐਸ.

ਅਨਿਲ ਰਾਠੀ, ਵਪੀਕ ਕੋਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਖਿਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-7) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਾਰੇ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ 10 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਬੀਐਸਐਫ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਜਨਰਲ ਆਪਰੇਟਰ) ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਨੇੜੇ ਬਾਰਡਰ ਚੌਕੀ ਸੋਰਾਂਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ 42 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 69.5

ਮੀਟਰ

ਭੂਮੀਗਤ ਕੇਬਲ ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ ਹੈ। 15,290 ਆਈਚੇਰ ਟਰੈਕਟਰ-ਟਰਾਲੀ ਵਾਲੀ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.-03-0444 'ਤੇ ਇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ। ਜ਼ਮੀਨਦੇਜ਼ ਕੇਬਲ ਨੂੰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕੁਝ ਪੈਸਾ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭੂਮੀਗਤ ਕੇਬਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਪਤੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਫਲੱਡ-ਲਾਈਟ ਖੰਭਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਭੂਮੀਗਤ ਕੇਬਲ ਤਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਚੋਰੀ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, - ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 23 ਅਗਸਤ, 2001 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-1) ਦੁਆਰਾ ਐਸਐਚਓ, ਥਾਣਾ ਸਦਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ 24 ਅਗਸਤ, 2001 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3—ਕਮਾਂਡੈਂਟ, 47 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ 47 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਕੇ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਬੁਲਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਡ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਡੀ. ਸਿਵਲੀਅਨ ਟਰੈਕਟਰ (ਆਈਸ਼ਰ) ਟਰਾਲੀ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.-03-0444 'ਤੇ 69.5 ਮੀਟਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਾਲੀ 185 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਯੂ.ਜੀ.-ਕੇਬਲ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਕਤ UG-ਕੇਬਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ BSF ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਿਯਮ 173(8) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

(3) ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮੇਤ 17 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਕਾਪੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅੱਗੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ "ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ"। ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਾ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 173(8) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ, ਕਮਾਂਡੈਂਟ 42 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਰਿਪੋਰਟ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-3) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 5 ਸਤੰਬਰ, 2001 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਸਬੂਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ" (ROE) ਕਰਨ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਸਬੂਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਫੋਟੋਸਟੈਟ ਐਨੈਕਸਰ ਪੀ-6 ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦਾ ਹੈ), ਅੱਗੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਛੇ ਗਵਾਹ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੀਐਸਐਫ ਨਿਯਮ, 1969 ਦੇ ਨਿਯਮ 48 (3) (ਸਬੋਪ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ"। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਾਂਡੈਂਟ-ਕਮ-ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਕੇ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 48 ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(5) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 11 ਸਤੰਬਰ, 2001 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸਬੋਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-7 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਦੋਸ਼ੀ" ਸੀ। ਸਬੋਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:-

“ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ , ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ-ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਅੰਤਰ।

ਬੀਐਸਐਫ ਨਿਯਮ 142(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(6) ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਉਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ/ਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

(7) ਸਮਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ

ਬਾਰਡਰ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਐਕਟ, 1968 ਦੀ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 130 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ -ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਨੰਬਰ 2, ਦੁਆਰਾ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-9)। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਸਟਿਸ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ (ਅੰਕਸ਼ੁਤਰ P-10) ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ।

(8) ਮੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਘੁੰਮਣ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਰਾਠੀ, ਵਧੀਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਲਈ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(10) ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਖਰਾਬ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 176 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਪੀਆਂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-2) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 10(ਏ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਦੇ ਲਈ "ਅਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ" ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਘੁੰਮਣ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 173(8) ਦੀ ਪੂਰੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ, Annexure P-7, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ (ਅਨੇਕਚਰ P-5) ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਸਹਿ ਚੇਸ਼ੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸਬੇਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੁਮਾਣ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ, 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2002 ਦਾ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਘੁੰਮਣ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 81 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਸਮਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਲਕਵਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਘੁੰਮਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਾਂਡੋ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਫਸਰਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਾਂਡੋ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਾਂਡੋ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ/ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ

ਤਹਿਤ, ਇਕੱਲਾ ਕਮਾਂਡੇਟ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਘੁੰਮਣ ਨੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1) ਰਾਜ ਤੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਸੁਰਭਾਨ (2) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਮੰਗਲਿਕ (3) ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੀਐਨ ਝਾਮ (4)

(11) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਠੀ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਜਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਉਸ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਠੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਰਿਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਰ (5) ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਪਾਹੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ (ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ) ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (8)।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1982 ਐਸਸੀ 1414
- (2) ਏਆਈਆਰ 1996 ਐਸਸੀ 3345
- (3) (2002)3 SCC 443
- (4) 2003(3) SLR 365
- (5) 1993(3) RSJ 256
- (6) 2004(2) SLR 31
- (7) 2004(1) RSJ 647
- (8) 1999 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 365

(12) ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਭਾਵ 24 ਅਗਸਤ, 2001 ਨੂੰ ਕਮਾਂਡੇਟ 47 ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 174 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ "ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਜਾਂ "ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ" ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 174 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ, ਨੁਕਸਾਨ, ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ" ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 173 ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

- "173. ਜਾਂਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।—(1) ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- (2) ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।
 - (3) ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
 - (4) ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਏ ਹੋਣ।
 - (5) ਅਦਾਲਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ 1872 (1872 ਦਾ 1) ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।
 - (6) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
 - (7) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 89 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।
 - (8) ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਏ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਏਗੀ। ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ।
 - (9) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਜਵਾਬ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝੁਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
(ਜ਼ੋਰ ਲਾਗੂ)

(13) ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; (i) ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਨਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ; (ii) ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; (iii) ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ (iv) ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ। ਨਿਯਮ 175 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 176 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

“176. ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ।— ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।”

(14) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੁੱਖੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XI ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 139, 142 ਅਤੇ 145 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:-

“139. ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼। -ਮੁਲਜ਼ਮ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(142) "ਦੋਸ਼ੀ" ਜਾਂ "ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ" ਦੀ ਆਮ ਬੇਨਤੀ। —(1) ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ “ਦੋਸ਼ੀ” ਜਾਂ “ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ” ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ), ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ ਉੱਤੇ “ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ” ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ "ਦੋਸ਼ੀ" ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਵੇਗੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਵੇਗਾ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਓ ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਾਰ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਲਪਕ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(145) “ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ” ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ।—(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਈ “ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ” ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪਤੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਦੋਸ਼ੀ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਸਮੇਤ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(15) ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮਰੀ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(16) ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-2) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮੇਤ 17 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸਦਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਾਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“ਨਿਯਮ 173(8) ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ

ਨੰਬਰ 95076852 ਕਾਂਸਟੇਬਲ/ਜਨਰਲ ਓਪੀਆਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਓਪੀ ਖਾਨਪੁਰ, 'ਡੀ' ਕੋਏ, 42 ਬੀ.ਐਨ. ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ

ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 22 ਅਗਸਤ, 2001 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 1400-1415 ਵਜੇ AOR ਦੇ BOP ਖਾਨਪੁਰ ਤੋਂ UG ਕੇਬਲ ਦੀ ਚੋਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ

ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ.

ਮੈਨੂੰ ਬੀਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ	ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ	ਦੋਸ਼ੀ
sd/-	sd/-	sd/-
(ਕੇ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ) AC/PO	(ਐਚ.ਸੀ. ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ) ਸੰ. 8607629,42 ਹੈ ਬੀ.ਐਨ.ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ	(ਸੀ.ਟੀ./ਜਨੌਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਸੰ. 95076852 ਹੈ

ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 173(8) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

Sd/- (KN ਮਿਸ਼ਰਾ) AC/PO

(17) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਨੋਟ ਵਿੱਚ “ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਖੁਦ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਆਦਿ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 173 (8) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਿਵਲੀਅਨ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ।

(18) ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 176 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਨੰ. 3 ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 'ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ' ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਦੀ 'ਮੰਗ' ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 176 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਬਦ " ਜਾਂਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ" ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ

ਕਾਪੀਆਂ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਸਖਿਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਫ., ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਤੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 176 ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(19) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਖਿਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਮਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਅਨੈਕਸਰ P-6) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ" . ਇਸ ਨੋਟ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ "ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣ" ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ "ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ" ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣਾ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੇ ਨਿਯਮ 142 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਿਪ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟ ਨਿਯਮ, ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯਮ 139 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਯਮ 145 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

(20) ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਿੰਮਤ

ਸਿੰਘ ਚਾਹਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“5 . ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘੋਰ ਗਰਭਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਕਹੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਨਾਕਾਫੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ?

(21) ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(22) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

